

Oponentský posudek disertační práce
v oboru doktorského studia kinantropologie na FTVS UK v Praze

Student: Mgr. Michaela Zozuľáková

Název práce: Lezení u dětí a mládeže: akutní fyziologická odezva a využití lezení pro rozvoj síly na příkladu horních končetin

Oponent: Mgr. Martin Nosek, Ph.D.

Aktuálnost zvolené problematiky, struktura práce a teoretická východiska

Předložená disertační práce řeší zajímavé téma, které je spojeno s problematikou snižující se pohybové zátěže u dětí a hledání atraktivních pohybových aktivit, které by pomohly tento nepříznivý trend minimalizovat a tím omezit rizika ohrožující zdraví (nadáváha, obezita, hypertenze aj.). Práce je zaměřena na posouzení vlivu 16-ti týdenního intervenčního programu obsahující lezení na vybrané složky tělesné zdatnosti u dětí. Autorka si zvolila nástroj v podobě lezení na umělé stěně, což je v současnosti atraktivní pohybová aktivita, která může přivézt a udržet mladou generaci u pohybové aktivity. Současně období mladšího školního věku je dobou, kdy se utvářejí správné či chybné životní návyky. Zaměření na vybranou subpopulaci a výběr „atraktivní“ pohybové aktivity je důležitým momentem, který práci významně obohacuje.

Disertační práce je členěna do sedmi kapitol a seznamu použitých zdrojů a příloh. Celkový rozsah činí 118 stran, z toho teoretická část obsahuje 55 stran, výzkumná část včetně závěrů 35 stran. Dále 7 stran literatury a na dalších 5 stranách jsou přílohy. Předkládaná disertační práce je vyváženě členěna.

V úvodu autorka stručně popisuje aktuálnost řešené problematiky se zaměřením na lezení. Postrádám zde ve větší míře alespoň náznak stanovení výzkumného problému, který by čtenářovi ozřejmil důvody k vypracování práce. Stanovení výzkumného problému je pak v samostatné kapitole 2.7. V teoretické části práce se autorka zabývá vymezením pojmu pohybová aktivita. Velice kladně hodnotím kapitolu 2.2.1, kde autorka ve formě review shrnuje dosavadní poznatky o doporučené dávce pohybových aktivit. Dále se pak zabývá historií lezení na umělých stěnách a definicí sportovního lezení. Zde postrádám zmínku o zařazení sportovního lezení do programu letních olympijských her a disciplíny, ve kterých se bude v roce 2020 soutěžit. V další kapitole se autorka zabývá hodnocením lezeckého výkonu, a jeho faktory. Za důležitou a velmi dobře zpracovanou kapitolu považuji kapitolu 2.5, která se zaměřuje na fyziologickou odezvu během sportovního lezení. Kapitola tak vytváří teoretický podklad pro stanovení výzkumného problému práce. V další kapitole 2.6 se autorka zaměřila na diagnostiku pohybových činností. Zde autorka velmi stručně charakterizuje pohybové dovednosti a dle mého názoru je zde malá provázanost s řešenou

problematikou. Ostatní kapitoly z teoretické části práce obsahují kvalitní rešerši popisované problematiky a mají s ní přímou spojitost. Za pozitivní považuji uvedené přehledné shrnutí, umístěné v závěru každého popisovaného celku.

Stanovení cílů a jejich splnění, použití metod, výsledky

V disertační práci Mgr. Michaeley Zozuľákové lze nalézt jeden hlavní cíl, který je rozdělen na dvě části. Formulace druhé části je dle mého názoru chybná. Zde by byla vhodnější formulace „posoudit vliv lezení...“. V práci není položena vědecká otázka. Stanovení 2 hypotéz i úkolů práce vychází ze stanovených cílů. Dle mého názoru, formulace hypotézy č. 2 není zcela správná. Na takto stanovenou hypotézu nebude možné jednoznačně odpovědět, pokud se nepotvrdí závislost u všech tří testů.

Metodika práce byla rozdělena do šesti částí. V první části autorka charakterizuje výzkumný soubor. Zde postrádám poznámku, při jaké míře absence na lezeckém kroužku byly děti zařazeny – vyřazeny z výzkumného šetření. V kapitole „Design studie“ autorka správně popisuje použití experimentálního výzkumu bez stanovení kontrolní skupiny. V dalších podkapitolách autorka popisuje jednotlivé metody testování. Vzhledem k experimentálnímu zaměření práce a možnost opakovatelnosti, zde postrádám podrobnější popis 16-ti tréninkových jednotek, které děti absolvovaly. Kapitola zaměřená na metody statistického zpracování výsledků je zpracována velmi dobře.

Ve výsledkové části, která je zpracována velmi dobře, autorka systematicky předkládá výsledky ve formě grafů, tabulek a sdělení. Uvedené výsledky vychází ze stanovených cílů i úkolů práce, Výsledky jsou správně statisticky i věcně ověřeny.

Nové vědecké poznatky, aplikace výsledků pro praxi

Shodně jako je zpracována kapitola 5 Výsledky má i erudovanou úroveň kapitola 6 Diskuse. Interpretace výsledků i návazná diskuse, obsahující komparaci s výzkumnými studiemi z posledních let, je provedena správně i z aspektu verifikace formulovaných hypotéz. Připomínku, jak již uvádím výše, mám k verifikaci hypotézy č. 2, kde u testu ruční dynamometrie nebyl prokázán vliv 16-ti týdenního intervenčního programu. Autorka však hypotézu potvrzuje. I přes tuto připomínku, obě kapitoly 5 a 6 obsahují podrobné odpovědi na všechny určené úkoly a hypotézy práce. Kladně hodnotím snahu o hlubší zamýšlení a aplikací výsledků do praxe. Autorka se v závěru správně zabývá návrhem problematiky k dalšímu řešení této problematiky a také možnými limity práce.

Závěry práce vyznívají v jednoznačnou odpověď na stanovené cíle, hypotézy i úkoly. I přesto, že nebyl potvrzen vliv lezení na výkon v testu ruční dynamometrie, u ostatních testů se jednoznačně projevil kladný vliv lezení na sledované parametry a je možné lezení na umělé stěně doporučit jako vhodnou aktivitu pro rozvoj pohybových schopností a jako aktivitu rozvíjející zdatnost u dětí. Tento fakt může být inspirativní pro odborníky z oboru kinantropologie, pro učitele tělesné výchovy, trenéry a další odborníky pracující s dětmi a mládeží.

Disertační práce Mgr. Michaely Zozuľákové odkryla možnosti a ukázala způsob jak pozitivně působit na zvýšení pohybové a kardiorespirační zdatnosti u dětí pomocí lezení na umělé stěně.

Formální zpracování disertační práce

Formální zpracování disertační práce je převážně v pořádku. V textu se v malé míře objevují hovorové výrazy (str. 9. „když už má dost“; str. 24. „vyladěný“). Seznam použité a citované literatury přesvědčuje o poměrně značné šíři řešeného problému.

Otázky k obhajobě:

1. V kapitole 4.2 Design výzkumu (str. 70.) uvádíte: „, děti navštěvovaly lezecký kroužek jednou nebo dvakrát týdně“. Vzhledem k experimentálnímu šetření by všechny děti měly absolvovat stejný intervenční program. Prosím o vysvětlení či upřesnění.

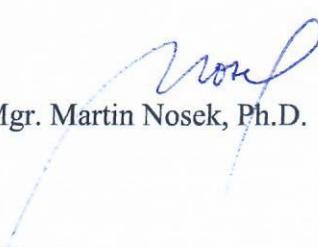
Závěr

Výzkumný záměr byl splněn. Obsah kapitol odpovídá stanoveným cílům a úkolům. Předložená disertační práce přes některé nedostatky, které uvádí, svědčí o tom, že autorka prokázala způsobilost k samostatné tvůrčí vědecké práci. Prokázala, že má široký teoretický přehled v předmětné literatuře, že ovládá vědecké metody a dokáže je vhodně používat, že umí zpracovat poměrně velké množství dat.

Předkládaná disertační práce Mgr. Michaely Zozuľákové splňuje nároky doktorské disertační práce podle řádu DS.

Disertační práci Mgr. Michaely Zozuľákové doporučuji k obhajobě. V případě úspěšné obhajoby doporučuji autorce udělit titul PhD. v oboru kinantropologie.

V Ústí n/L, dne 30. 7. 2019

Mgr. Martin Nosek, Ph.D.